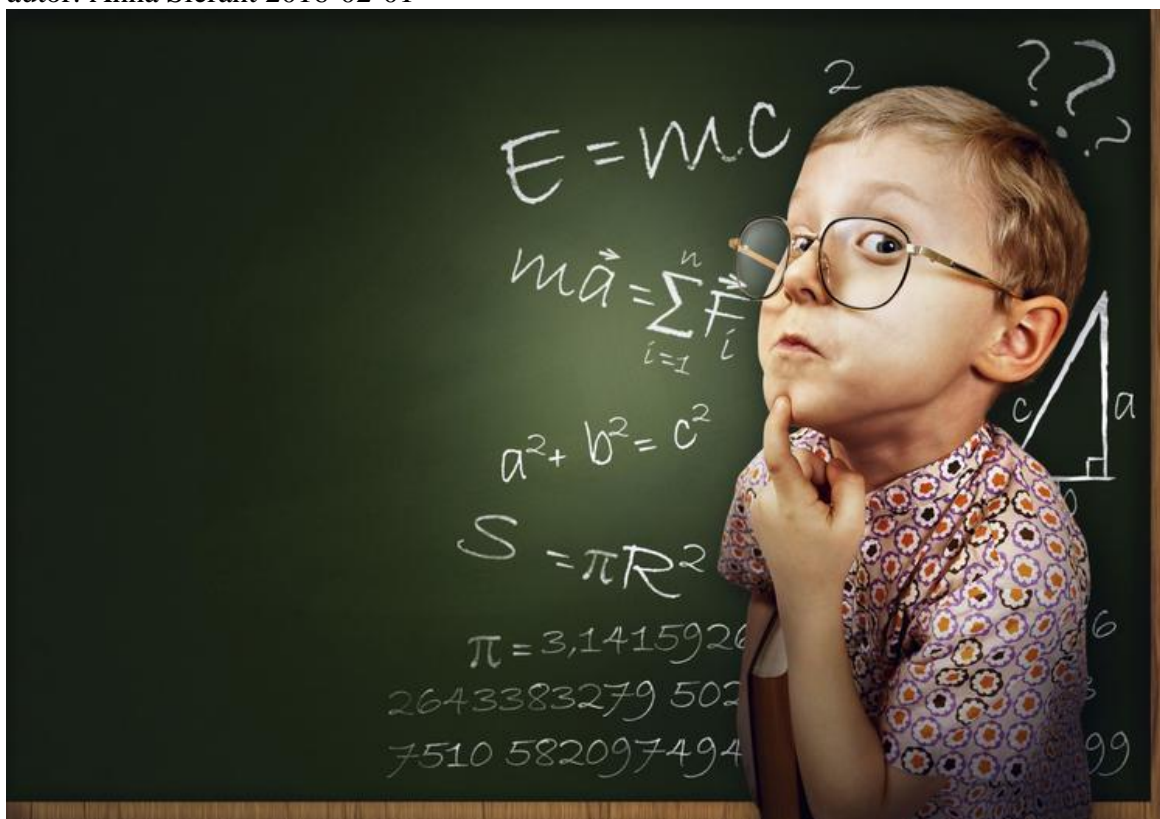

Inteligencje wielorakie: typy i rozwój dziecięcych zdolności wg Howarda Gardnera

autor: Anna Sierant 2016-02-01

Teoria inteligencji wielorakich zakłada istnienie 8 różnych typów inteligencji.

Howard Gardner jest neurologiem i psychologiem, wykładającym na Uniwersytecie Harvarda i Uniwersytecie Bostońskim. Naukowiec zrewolucjonizował podejście do dziecięcej inteligencji, tworząc teorię inteligencji wielorakich. Zobaczcie, na czym ona polega i jak najlepiej, według jej zamierzeń, wspomóc rozwój intelektualny dziecka.

Howard Gardner sformułował swoją teorię **inteligencji wielorakich** w 1983 roku. Wcześniej, głównie w amerykańskich szkołach, aby zmierzyć inteligencję dziecka, wykonywano testy IQ. Za ich pomocą określano, czy dziecko jest mądre, głupie czy przeciętne. Jednak, jak dowodzi Gardner, w tego typu testach sprawdza się przede wszystkim dwa rodzaje zdolności: logicznego myślenia i lingwistyczne. Tymczasem człowiek ma aż 8 różnych typów inteligencji, z których każda jest równoprawna. Nie można więc np. stwierdzić, że dziecko, które z matematyki nie rozumie za wiele, jest głupie, skoro świetnie radzi sobie na zajęciach z plastyki. Każdą z inteligencji należy rozwijać w inny sposób i każda z nich objawia się już w dzieciństwie. Inteligencja jest więc wielopłaszczyznowa, stąd **inteligencje wielorakie** - nie można jej określać wyłącznie na podstawie zdolności (bądź ich braku) logiczno-

lingwistycznych. To, czy i w jaki sposób dziecko wykorzysta swoje predyspozycje ku danemu typowi inteligencji, zależy od kultury, w której się wychowuje, środowiska, w którym dorasta, a także od tego, jakie decyzje w tym zakresie podejmą rodzice dziecka, a później - ono samo.

[>>Przeczytaj również: Jak zachęcić dziecko do nauki - poznaj 5 sprawdzonych sposobów!>>](#)

Inteligencje wielorakie:

inteligencja językowa

Pierwszym rodzajem inteligencji, o którym mówi twórca teorii **inteligencji wielorakich** jest inteligencja językowa. Jak sama nazwa wskazuje, dziecko z rozwiniętą inteligencją językową jest żywo zainteresowane słowem - lubi słuchać, gdy ktoś mu czyta, szybko podejmuje samodzielne próby czytania, dysponuje słownictwem bogatszym niż jego rówieśnicy. Łatwo przychodzi mu nauka języków obcych i w przyszłości często wybiera zawody właśnie z językami związane. Ten typ inteligencji wiąże się również z bardzo dobrą pamięcią słuchową - dzieci szybko utrwalają sobie usłyszaną treść, chętnie uczą się wierszyków na pamięć.

Jak rozwijać predyspozycje dziecka, które wyróżnia się inteligencją językową? Warto grać razem z nim w gry planszowe, w których motywem przewodnim są zabawy słowne. Warto również znaleźć każdego dnia czas, by poczytać dziecku - ono uwielbia i słuchać, i zapamiętywać. Dzieci z inteligencją językową szybko same sięgają po książki. Oprócz czytania wskazane jest opowiadanie najmłodszym baśni i bajek, a także prośenie o samodzielne zakończenie przez nich danej opowieści.

[>>Przeczytaj również: Jak rozbudzić w dziecku ukryte zdolności?>>](#)

Inteligencje wielorakie:

inteligencja matematyczno-logiczna

Autor koncepcji **inteligencji wielorakich** wskazuje również na to, że część dzieci wyróżnia się inteligencją matematyczno-logiczną. Ten typ najmłodszych szybko zauważa zależności przyczynowo - skutkowe w tym, co się wokół nich dzieje. Uwielbiają rozwiązywać rebusy i wszelkiego rodzaju łamigłówki. Dzieci z inteligencją matematyczno-logiczną są bardziej uporządkowane od swoich rówieśników, lubią wszystko klasyfikować, dzielić na grupy. Zadają rodzicom (i nie tylko) mnóstwo pytań, ponieważ są niezwykle ciekawe świata. Dzieci z inteligencją matematyczno-logiczną wykazują się dociekliwością i konkretnością w rozwiązywaniu problemów.

Jak wspierać ich rozwój? Istnieje wiele zadań, gier logicznych przeznaczonych również dla najmłodszych dzieci - warto któreś z nich sprezentować dziecku lub nawet samodzielnie wymyślić, wydrukować z Internetu - z zaufanej strony. Z dziećmi o tego typu zdolnościach można rozwiązywać pierwsze matematyczne zadania, a w domu zachęcać je do zabaw, np. w sklep, w których trzeba liczyć, odmierzać, układać.

Inteligencje wielorakie:

inteligencja przyrodnicza

Dzieci o inteligencji przyrodniczej bardzo lubią przebywać na świeżym powietrzu i brać udział we wszelkiego rodzaju wycieczkach. W ZOO zadają mnóstwo pytań o zwierzątka, szybciej niż rówieśnicy potrafią ja przyporządkować do konkretnego gatunku. Podobnie jest z roślinami. W biblioteczkach dzieci o rozwiniętej inteligencji przyrodniczej można znaleźć wiele książeczek przyrodniczych, chętnie kolekcjonuje ono kwiatki, liście i zajmuje się domowymi zwierzętami.

Aby rozwinąć w dziecku jego zainteresowania, warto jak najczęściej zabierać je na wycieczki na łono przyrody i zachęcać do pielęgnacji własnego ogródka, nawet, jeśli dysponujemy wyłącznie balkonem. Dziecko może również zbierać ulubione kwiaty, rośliny i chować je w specjalnych zielnikach. Warto zabierać je również na wystawy przyrodnicze i kupić pierwsze zwierzątko, którym mogłoby się opiekować.

[>>Przeczytaj również: Zajęcia dodatkowe dla ucznia - jakie wybrać dla dziecka?>>](#)

Inteligencje wielorakie:

inteligencja wizualno-przestrzenna

Dzieci z inteligencją wizualno - przestrzenną uwielbiają mapy, labirynty, linie, kształty, obrazy. Potrafią świetnie je odwzorować, dlatego chętnie wybierają takie zawody jak architekt czy rzeźbiarz. Inteligencja wizualno-przestrzenna wyraża się również w bardzo dobrej orientacji przestrzennej i czytaniu map. Dzieci, u których dominuje ten typ inteligencji, lubią odczytywać dane z wykresów, tabel, nie mają problemów z samodzielnym tworzeniem schematów. Chętnie poświęcają się również rozkładaniu i ponownym składaniu zabawek.

Jak rozwijać ich zdolności? Wybierać książeczki, w których jest dużo ilustracji i pierwsze nieskomplikowane tabelki czy wykresy. Warto też zapisać dzieci o inteligencji wizualno-przestrzennej na zajęcia plastyczno-techniczne. Takie dzieci uwielbiają tworzyć konstrukcje z klocków i układać puzzle. W pokoju najmłodszych z dominującą inteligencją wizualno-przestrzenną nie może też zabraknąć map i globusów oraz plasteliny, z której stworzą swoje pierwsze budowle.

Inteligencje wielorakie:

inteligencja muzyczna

Autor teorii **inteligencji wielorakich** wyróżnia również inteligencję muzyczną. Dzieci, które się nią wyróżniają, chętnie wyrażają swoje emocje w tańcu, nie mają najmniejszych problemów z poruszaniem się w rytm muzyki. Często podśpiewują sobie pod nosem - potrafią odtworzyć usłyszaną melodię. Dzieci o inteligencji muzycznej chętnie sięgają po różne instrumenty, uczą się tekstów piosenek i biorą udział w różnych przedstawieniach. Wykonują również pierwsze próby samodzielnego tworzenia muzyki.

Inteligencję muzyczną dziecka, jak każdy inny typ inteligencji, można wykorzystać do przyswajania wiedzy, charakterystycznej dla innych rodzajów inteligencji. Dlatego regułki z matematyki czy wierszyki z języka polskiego warto pozamieniać w śpiewne rymowanki, które dziecko łatwiej zapamięta. Kolejnym krokiem, wspierającym rozwój dziecka z inteligencją muzyczną, jest zapisanie go na zajęcia muzyczne dla najmłodszych: ze śpiewu czy gry na konkretnym instrumencie.

[>>Przeczytaj również: 5 zajęć pozalekcyjnych, które wspomogą rozwój dziecka>>](#)

Inteligencje wielorakie:

inteligencja intrapersonalna

Dziecko o inteligencji intrapersonalnej (warto nie pomylić jej z interpersonalną) świetnie czuje się we własnym towarzystwie. Potrafi dobrze się zorganizować i zmotywować, by wykonać dane zadanie. Radzi sobie z samodzielną pracą i jest dociekliwe - "na własną rękę" poszukuje odpowiedzi na trapiące je pytania. Dzieci o inteligencji intrapersonalnej chętnie same się bawią i wykazują się dużą zaradnością.

Co teoria **inteligencji wielorakich** mówi o rozwoju dzieci z inteligencją intrapersonalną? Dobrze wyznaczyć dla nich własne miejsce w domu do pracy, np. kącik do nauki. Warto też pytać dziecko o własne zdanie i wybierać takie gry, w które będzie mogło grać samodzielnie. Z drugiej strony, osoby o inteligencji intrapersonalnej nierzadko bywają skryte, więc takie rozgrywki w gronie rodziny i rówieśników powinny wpłynąć u nich na rozwój innego rodzaju inteligencji - interpersonalnej.

Inteligencje wielorakie:

inteligencja interpersonalna

Dzieci wyróżniające się inteligencją interpersonalnej nie mają kłopotów z odnalezieniem się w grupie rówieśników, wręcz przeciwnie - łatwo nawiązują kontakty i często zostają liderami. Dzieci wyróżniające się inteligencją interpersonalnej chętnie i często wygłaszają swoje zdanie, a gdy coś im się nie podoba - nie mają problemów z odmową. To tzw. dusze towarzystwa, które większość kolegów i koleżanek bardzo lubi i w towarzystwie których chętnie przebywa.

Jak rozwijać inteligencję interpersonalną dziecka? Organizować zabawy w grupie, powierzać mu ważne zadania w domu, np. nakrycie do stołu czy ułożenie rzeczy w szafce. Dziecko o inteligencji interpersonalnej warto również uwrażliwiać na potrzeby innych dzieci - rozmawiać o koleżankach i kolegach, odpowiadać na zadawane przez najmłodszych pytania.

[>>Przeczytaj również: Ile ruchu potrzebuje dziecko?>>](#)

Inteligencje wielorakie:

inteligencja ruchowa

Jak sama nazwa wskazuje, dzieci z inteligencją ruchową nie potrafią długo usiedzieć w jednym miejscu. Uwielbiają aktywność fizyczną: na zajęciach wychowania fizycznego są jednymi z pierwszych, którzy potrafią przeskoczyć przez kozła czy utrzymać się na równoważni. Dzieci z inteligencją ruchową często gestykują, potrafią swoim ciałem wyrażać emocje, mają świetną koordynację ruchową. Potrafią również właściwie ocenić odległość konkretnych punktów, zazwyczaj nie mają problemów z określaniem kierunków. Dzieci z inteligencją ruchową często są również uzdolnione manualnie.

Co radzi autor teorii **inteligencji wielorakich** rodzicom, którzy mają w domu pociechę, u której dominuje inteligencja ruchowa? Oczywiście warto zapisać takie dziecko na zajęcia sportowe i poświęcać czas na rozwój jego sportowych talentów. Najmłodszy uzdolniony ruchowo chętnie występuje w przedstawieniach w przedszkolu/szkole i zapisuje się na zajęcia, wymagające zdolności manualnych. W rozwijaniu inteligencji ruchowej pomagają również zabawy typu kalambury i twister.